

ПРЕС КЛИПИНГ

9-10. јун 2012.

НАСЛОВИ

За живот фали још пола плате;(стр.2)

Влада продужила рок за Железару за још три месеца;(стр.4)

Катанци на све више предузећа;(стр.4)

Милијарде евра за неефикасна предузећа;(стр.5)

Проћердане паре од приватизације, могли смо да направимо хиљаду километара пута;(стр.8)

У Србији сваке године нестане 100 задруга;(стр.10)

Економиста Зоран Попов: Не треба нам ММФ;(стр.11)

Илић: Повећање пореза лош потез;(стр.12)

Престати са расипништвом;(стр.13)

Није добро повећавати порезе;(стр.15)

Пореска реформа није пуко повећање ПДВ;(стр.17)

Србија највише извози у Немачку;(стр.18)

Како финансирати инфраструктурне пројекте?;(стр.19)

Помоћ државе једина шанса за опстанак;(стр.21)

"Неко мути воду око Железаре";(стр.22)

Пропада још један гигант – Необус;(стр.23)

Радници кренули пешке ка колегама;(стр.24)

Чак 100.000 људи ради за цабе;(стр.25)

Штрајк радника Грађевинског предузећа Партизански пут;(стр.26)

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:383489-Za-zivot-fali-jos-pola-plate>

За живот фали још пола плате

М. СПАСЕНОВ - Д. МАРИНКОВИЋ

Стандард грађана Србије, према показатељима чак и званичне статистике, пао на ниске гране. За месечне трошкове потребна бар једна и по зарада. Угрожено 200.000 домаћинстава

ЖИВИМО од данас до сутра. Плата никада није била довољна, али сада траје све мање. Када легне, купим евре за кирију, платим рачуне и остатак за храну. У међувремену, деца стижу из школе са својим захтевима, екскурзијама, свескама... Не дај боже да се неко разболи. Ионако сваки месец зафали за нешто. Позајмимо до првог, па вратимо. И тако све укруг.

Прича Станиславе П. из Београда, само је једна у низу сличних. У Србији готово 200.000 домаћинстава живи на ивици егзистенције, а најгоре је то што лепих прогноза нема ни на видику.

Чак и статистика показује да нам је стандард пао на ниске гране. Пре четири године просек плата је био 33.058 динара и то је вредело 421 евро. Сада се подели просечно 40.000 динара, што је око 360 евра. Проблем је, међутим, што две трећине запослених могу само да сањају о републичком просеку. У највећем броју случајева примања не прелазе ни половину.

ОД ЊИВЕ И КРЕДИТАПОДАЦИ о месечним приходима и потрошњи у Србији, добијени анкетом међу 1.142 домаћинства, показују и из којих извора стижу приходи. Уз плату и пензију, остатак чине примања ван радног односа, социјална примања, она из иностранства... Око три одсто српских породица преживљава захваљујући помоћи рођака са села, а 1,1 одсто њих од дотација из иностранства. У Војводини и Шумадији добар део прихода долази од пољопривреде, док је тај прилив у Београду неприметан. Домаћинства у Војводини имала су велики удео потрошачких и инвестиционих кредита у укупним месечним приходима. Док у њиховим приходима кредити учествују са 4,3 одсто, на југу Србије приходи од позајмица чине само 0,4 одсто кућног буџета.

- Само то што на храну потрошимо више од 40 одсто просечног кућног буџета, како показује статистика, говори све - каже економиста Владана Хамовић. - Реално, ситуација је још драматичнија. У Србији се о стандарду не може ни говорити, већ о буквалном преживљавању. О томе могу да причају Немци, који уз квалитетну храну могу од својих примања да плате одмор, купе књигу, посете позориште, биоскоп и приуште себи тренутке опуштања. У Србији се купује све мањи број производа, само оно што је неопходно. С друге стране, купујемо и мање квалитетну храну, јер за бољи квалитет већина у Србији нема новца.

Када се упореде званичне бројке, са просечном платом смо пре кризе 2008. могли да подмиримо трошкове потрошачке корпе. Сада грађани са просечном зарадом не могу да покрију све трошкове. И њима је потребно барем једна и по коверта.

- На трпезу трошимо више од 42 одсто кућног буџета, а за становање, струју, гас, воду, превоз још 16 одсто прихода у домаћинству - показују подаци Републичког завода за статистику.

У Србији је важно место становања. Структура потрошње просечног домаћинства разликује се од региона до региона. Житељи јужне и источне Србије на исхрану одвајају готово половину прихода - 48,9 одсто. У Београду се одваја 45,6 одсто, у Шумадији и западној Србији 41,8 одсто, а у Војводини најмање - 37,1 одсто. На југу се, међутим, мање одваја за транспорт, рекреацију и културу, образовање...

Реални приходи домаћинстава по основу зарада, пензија и социјалних примања, као основни извор финансирања потрошње, остварили су раст у првом тромесечју, чему је највише допринео пораст зарада, тврде статистичари. Рекло би се - охрабрујући подаци. У то је, међутим, тешко уверити оне који живе од српског просека.

Породице у Србији имале су у последњем кварталу лане месечне приходе просечно по 53.984 динара. Анкета о потрошњи домаћинства показује да на располагању имају од 42.491 до 63.656 динара. Најскромнији приходи су на југоистоку земље.

С друге стране, последња фебруарска статистичка корпа била је тешка око 56.000 динара, мерена европским стандардима. Да бисмо је покрили, потребна нам је готово једна и по плата.

ДАЛЕКО ЈЕ ЕВРОПАЖИВОТ у Србији изгледа још сиромашнији ако погледамо у суседно двориште. Земље чланице Европске уније на храну троше 14 одсто својих плата. Будући да просечно домаћинство у Србији за храну троши скоро половину породичних прихода, за друге издатке, као што су култура, рекреација, одлазак у ресторан... остаје и по неколико пута мање него што је уобичајено у земљама Европске уније, у којима је храна мање битна ставка од комуналија.

- Чини се да нам је данас потребно барем 10.000 динара више него лане и то уз услов да се много чега одрекнем - процењује пензионерка Живана Ж. из Новог Сада. - И рачуни за комуналије све су већи. За мој стан од 50 квадрата 2008. било ми је потребно око 3.000 динара, а данас је рачун дупло већи. А то су само комуналије. Ту треба придодати и струју, превоз, телефон...

Истраживања показују да је чак 53,6 одсто домаћинстава у Србији прошле године било у лошијој финансијској ситуацији него 2009, а код 34,8 одсто њих ситуација је иста. Само 7,5 одсто породица мисли да живи боље него пре.

Цене су све ближе европским, плате су нам далеко од просека на Старом континенту, па не чуди што је промет у радњама и за трећину мањи него ранијих година. У потрошачкој корпи већине потрошача свакодневно се нађе само оно што је неопходно за опстанак. То су хлеб, млеко, а понекад и неколико стотина грама меса, наравно, најјефтинијег.

Просечна дневна куповина пре четири године вредела је 410 динара, а лане је била тешка 356 динара. За 410 динара 2008. године корпа је могла и да се попуни, док је прошле године 356 динара било довољно за хлеб, две литре млека и јогурт. У свакодневном пазару, 18 најважнијих намирница 2008. године учествовало је са 59 одсто, а лане са чак 72 одсто, што значи да грађани купују само основно за живот.

Просечна српска породица све више се ослања на примања најстаријих чланова, јер су зараде запослених све мање и нередовније. Тренутно је готово изједначено учешће примања најстаријег члана и запосленог.

Највећи удео у укупним приходима српских домаћинстава чине зараде из редовног радног односа - 40,4 одсто. Пре само годину дана зараде су у породичној каси учествовале са 45,6 одсто. Пензије тренутно чине 34,2 одсто укупних примања. Чек од пензија донедавно није попуњавао ни 30 одсто кућног буџета.

- Нажалост, расте учешће пензија у кућном буџету, а смањује се удео плата - каже Петар Богосављевић, председник Покрета за заштиту потрошача. - То је последица растуће незапослености, млади и радно способни губе посао или раде за скромне плате. Просек зарада лане је био око 37.000 динара. Најгоре је што велики број људи има и много мање.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.239.html:383422-Vlada-produzila-rok-za-Zelezaru-za-jos-tri-meseca>

Влада продужила рок за Железару за још три месеца

Танјуг

Влада Србије продужила је рок за проналажење стратешког партнера за "Железару Смедерево", тако да заинтересоване компаније могу да доставе обавезујуће понуде до 10. септембра

БЕОГРАД - Влада Србије продужила је рок за проналажење стратешког партнера за "Железару Смедерево" за још три месеца, тако да заинтересоване компаније могу да доставе обавезујуће понуде до 10. септембра, речено је данас у Влади.

Влада већ други пут продужава рок, а важећи тендер истиче у понедељак, 11. јуна. До сада су своје пријаве за учешће на тендеру за стратешког партнера доставиле компаније "Доњецк стил груп" из Украјине, "Урал мањингенд металурџикал компани" из Русије и "Јунајтид плзен" из Луксембурга.

Железара је од краја јануара у државном власништву, пошто ју је Влада откупила за један долар од компаније "Ју-Ес Стила", која се повукла из Србије јер је пословала са губицима. "Железара Смедерево" имала је учешће од пет посто у укупној производњи Србије и око 14 одсто учешћа у извозу, азапошљава око 5.500 радника.

<http://www.novosti.rs/vesti/naslovna/aktuelno.290.html:383376-Katanci-na-sve-vise-preduzeca>

Катанци на све више предузећа

Б. СТЈЕЉА

Више од две трећине отпуштених чине бивши приватници, све мање нових фирми. У првом кварталу 2012. отворена 12.093, а затворено 14.260 предузећа

САМО у последње четири године без посла је остало чак 166.556 приватних предузетника, односно две трећине од укупног броја отпуштених! С друге стране, нема ни најаве да би се овај тренд коначно могао зауставити.

Према подацима Агенције за привредне регистре, од јануара па до маја ове године отворена су 12.093 предузећа, али је катанац зарадило њих чак 14.260. Слична је клима била и у истом

периоду прошле године када је врпца свечано пресечена у 13.460 фирми, али је кључ стављен у чак 16.168 брава.

Овакав је тренд присутан још од 2008, када је и на наша врата закуцала финансијска криза. Од тада па до данас се број основаних предузећа константно смањује.

До почетка кризе број основаних друштава био је већи од угашених, па је, рецимо, само током 2007. на свако угашено основано чак шест предузећа. У Унији послодаваца Србије кажу да је кривац више него очигледан. То су високи намети, јер да би остварио зараду од 20.000, привредник држави мора да плати 80.000 динара. Када се томе додају проблеми које доносе црно тржиште и нелојална конкуренција, мало ко може да успе у овом привредном амбијенту.

СТЕЧАЈ ЗА 16.615 ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ОД јула 2010, када је почео да се примењује Закон о стечају, највећи број привредних друштава је угашен јер им се неликвидни рачуни аутоматски блокирају. Према подацима АПР-а, од тада до данас је затворено чак 16.615 привредних друштава и то у 2010. - 5.950, у 2011. - 10.078, а у 2012. њих 587.

Национална служба за запошљавање покушала је да помогне, па је сваком незапосленом понудила скромне субвенције за отварање малих фирми.

- У 2011. су 2.663 незапослена покренула и одржала приватни бизнис, а у 2010, субвенције је добило њих 2.217. А до сада готово ниједан предузетник није вратио кредит, на шта су били обавезни у случају да им посао не успе - каже Срђан Андријанић, из НСЗ. Он каже да су сви предузетници који су добили право на субвенцију имали обавезу да радњу држе отвореном најмање годину дана и да за то време редовно плаћају држави све обавезе.

Према његовим речима, и од почетка године до данас, у НСЗ је стигло чак 4.000 захтева за покретање малог бизниса, а њихова су очекивања да ће више од 2.000 незапослених добити позитиван одговор и субвенцију од 160.000 динара. Иако је у питању скроман подстицај, у НСЗ подсећају да је оволико новца довољно да се финансира читава палета заната као што је куповина алата за фризерске и козметичке салоне, браварске и молерске радње, поправку кућних апарата, материјал за књиговодствене агенције.

<http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/327612/Milijarde-evra-za-neeфикасна-preduzeca>

СУБВЕНЦИЈЕ ДРЖАВЕ ПРЕВИСОКЕ И НЕПРОДУКТИВНЕ

Милијарде евра за неефикасна предузећа

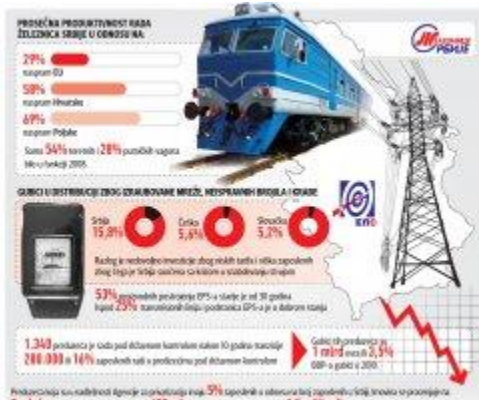
Снежана Кривокапић

Сви грађани Србије који плаћају порез дали су у просеку годишње 730 милиона евра директне помоћи јавним великим државним и локалним, као и друштвеним неприватизованим предузећима. Републички буџет је кратак за још 3,2 милијарде евра због акумулираног дуга кроз неплаћене порезе, доприносе и издате гаранције за кредите, показује анализа Фискалног савета.

Железнице Србије с акумулираним губицима на крају 2010. године од 133,7 милијарди динара највећи су губиташ у целој српској привреди

„Државна и друштвена предузећа углавном лоше послују, упркос великој подршци коју добијају од државе. Њихови укупни губици су у 2010. износили око милијарду евра”, наводе у Фискалном савету, независном телу за контролу јавних финансија.

Разлози за тако лоше резултате су ниске цене, вишак запослених, запуштена и израубована опрема и инфраструктура, али се као један од значајних разлога наводи и слабо управљање овим предузећима.

Кликнути за увећање (+)

Зна се да директне субвенције добијају Железнице Србије и Јавно предузеће за подземну експлоатацију угља „Ресавица”. Велики део међу осам великих државних и јавних предузећа, око 600 које су у надлежности Агенције за приватизацију Републике Србије и близу 650 предузећа под контролом локалне самоуправе, прима неки облик индиректне помоћи, тако што не плаћају порезе и доприносе или не измирују обавезе за струју, гас, кредите банкама, грејање...

Иако је Србија сиромашнија од европских земаља, подстицаји из буџета за јавна предузећа виши су за чак три одсто бруто домаћег производа, односно свега што годишње произведемо, него што је то случај у 10 земаља Европске уније, показује анализа Савета.

Небојша Ђирић, министар економије у Влади Републике Србије, каже за „Блиц“ да су субвенције јавним предузећима неопходне јер она другачије не би могла да опстану у тржишној утакмици, која је све оштрија.

- Највећи део субвенција из буџета одлази Железницама Србије јер без тога не би могли да се превозе ни роба нити грађани. Покривају се и губици „Србијагаса” јер та компанија не може да наплати цео износ од привреде и грађана а мора да испоручује гас - каже Ђирић.

На питање „Блица“ зашто наплата није ефикаснија и зашто “Србијагас” не подигне цене својих услуга ако већ, према речима директора Душана Бајатовића, „купује гас за два, а продаје га за један динар“, Ђирић одговора да је наплата лоша због спорих и дугих судских процеса, али и да је доста грађана, који тешко састављају крај са крајем и који не би могли да плаћају вишу цену.

Железнице Србије с акумулираним губицима на крају 2010. године од 133,7 милијарди динара највећи су губиташ у целој српској привреди, док је лане готово цео износ субвенција потрошен за плате запосленима, а не за опремање купеа и бржи, сигурнији и ефикаснији превоз путника и робе.

- На прсте једне руке могу да се наброје железнице у Европи које не послују са губитком. Немачка Дојче бан је европски изузетак, али су Немци одавно укинули међуградску возњу аутобусима и на тај начин уклонили конкуренцију возовима, што им је гарант за рентабилност - каже саговорник „Блица“ из Владе.

Бошко Мијатовић, економиста Центра за либерално-демократске студије, оцењује да реформа јавних предузећа мора да почне од цена.

- Цене услуга струје, гаса, грејања треба да се плаћају по тржишним параметрима уместо што се вештачки држе ниским, нарочито пред изборе. Уместо субвенција јавним предузећима, подстицаји из буџета треба да иду само најсиромашнијим грађанима који нису у стању да плате ту тржишну цену - наводи Мијатовић за „Блиц“.

Примера ради, у овом моменту сви грађани Србије плаћају струју јефтиније него остали у региону и чак три пута јефтиније него у Европској унији, док су процене да је у земљи свега десет одсто социјално угрожених који не могу да плаћају пуну цену електричне енергије.

Посао за нову владу

Фрејк Јанмат, шеф сектора за европске интеграције делегације ЕУ у Србији, изјавио је јуче за ЕурАктив да нова влада треба да почне са реструктурирањем јавних предузећа и да их уреди тако да више почну да личе на предузећа приватног сектора.

- Потребно је да јавна предузећа мање зависе од субвенција из буџета јер су оне високе и представљају оптерећење за пореске обвезнике - каже Јанмат.

Небојша Ђирић је сагласан с оценом да сума која се издваја за такве подстицаје може да се смањи.

- Не треба сва предузећа да добијају подршку државе. Следећа влада ће тај проблем морати да решава од случаја до случаја - закључује Ђирић.

Субвенције предузећима које контролише држава (у млн евра) *просек 2010. и 2011. ** стање на крају 2011.	Портфељ Агенције за приватизацију	Јавна и велика државна	Локална	Укупно:
Новчани издаци (директне субвенције, исплата гаранција за дуг, повезивање стажа)*	266	248	233	3.951
Мека подршка (гаранције у буџету, акумулирани дуг за порезе, доприносе)**	1.174	2.030		

<http://www.blic.rs/Vesti/Tema-Dana/327298/Procerdane-pare-od-privatizacije-mogli-smo-da-napravimo-hiljadu-kilometara-puta>

Проћердане паре од приватизације, могли смо да направимо хиљаду километара пута

Катарина Марковић

Према подацима Агенције за приватизацију, од 2001. до данас у буџет Србије се слило више од пет милијарди евра од продаје предузећа, рачунајући ту и приходе од продаје Мобтела, осигуравајућих кућа и банака.

Процене су да је готово целокупан износ потрошен ненаменски, за плате и пензије, а могло се изградити хиљаду километара аутопута.

Више од половине ових средстава у државну касу се слило од 2004. до 2008. године (влада Војислава Коштунице) када не само да није остварена ниједна крупна инвестиција већ није спроведена ни било која структурна реформа.

Неће бити већих прихода

Владислав Цветковић, директор Агенције за приватизацију, каже да

То је можда најбољи показатељ да је близу три милијарде евра прихода у овој „златној фази“ приватизације, у којој је само продаја Мобтела донела 1,5 милијарди евра, завршило у јавној потрошњи.

Паре су, како за „Блиц“ објашњава један бивши министар у Влади Србије, трошене на плате и пензије, измиривање дугова јавних предузећа, а више од половине новца од продаје Мобтела преусмерено је у национални инвестициони план који се показао као непродуктиван начин за трошење прихода од приватизације.

- Уместо што је формиран НИП, требало је реформисати пензиони систем. Када се у буџет слије тако значајан износ средстава, најбоље је спровести реформу једног великог система - објашњава овај бивши министар из економског ресора.

Каква је заправо била судбина новца доспелог у буџет по основу продаје државних предузећа, најбоље илуструје извештај Државне ревизорске институције о завршном рачуну буџета за 2008. Наиме, према налазима ревизора, Влада Србије је у тој години из дела средстава приватизације приспелих 2005. и 2006. давала позајмице јавним предузећима, „Србијагасу“, ЖТП-у, „Галеници“, „Србијашумама“, РТБ „Бору“, НИС-у за измиривање разних дугова. Међутим, ниједна од тих позајмица није враћена у уговореном року.

Економиста Мирослав Здравковић процењује да се са пет милијарди евра могла обновити целокупна путна инфраструктура у Србији.

- То је било сасвим довољно да се изгради хиљаду километара аутопута кроз Србију - објашњава он.

од продаје преосталих предузећа не треба очекивати значајне приходе. Он је додао да имамо још пет стотина неприватизованих предузећа од којих ће мање од две стотине моћи да нађе купца.

Кликни за увећање (+)

Ако то преведемо у српске путеве, могли смо да изградимо нови аутопут од Суботице до македонске границе, пут према Црној Гори, средимо Ибарску магистралу, повежемо све што треба у Србији - и још дан нам остане новца.

Министар за приватизацију у првој влади после 5. октобра Александар Влаховић каже да је парама од приватизације требало спровести реформу јавног сектора, а не финансирати јавну потрошњу. У том смислу, према његовим речима, најмање је учињено од 2004. до 2008. када је остварен највећи прилив по основу приватизације.

- Нити је реформисан ПИО, нити спроведена приватизација јавних предузећа, нити реформисана државна администрација, а врло мало се урадило и на плану реформе образовања - каже Влаховић за „Блиц“.

Он објашњава да макроекономске тешкоће са којима се тренутно суочавамо нису биле у овој мери уочљиве све док је, до избијања економске кризе, било прилива новца по основу приватизације.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/327563/U-Srbiji-svake-godine-nestane-100-zadruga>

У Србији сваке године нестане 100 задруга

Тањуг

У Србији, према непотпуним подацима, тренутно има око 1.200 земљорадничких задруга, а процена је да се годишње угаси 100 таквих колектива, изјавио је Бранислав Гулан, стручни сарадник у Привредној комори Србије (ПКС) .

Он је на конференцији "Ка радничко-сељачком покрету" која се одржава данас и сутра у селу Љубиш на Златибору, рекао да се процењује да је у свакој од задруга уписано по 26 чланова, а да са сваком задругом сарађује у просеку 80 газдинстава.

У свету, како је навео, има око 800 милиона задругара и више од 100 милиона запослених преко задруга, док је у Србији, ова делатност у фази нестајања јер је процес транзиције "задругарство прогласио за лош рецидив прошлог система, па тежи да га угаси".

Због тога се, према Гулановим речима, догађа да се задруге претварају у предузећа и приватизују иако оне имају титуларе.

- Задругарима се дугује више од 200.000 хектара пољопривредног земљишта и на хиљаде објеката - навео је он.

Према његовим речима, у Србији сада нема правих изворних задруга, а на доношење новог Закона о задругама који ће на модеран начин уредити ту област и омогућити отварање нових радних места, чека се дуже од деценије.

- Када размишљамо о могућностима обнове и развоја задругарства у Србији, можемо с разлогом да будемо оптимисти и да верујемо да нас, уколико до тога дође, очекују бољи дани, упркос досадашњој стагнацији и разним неспоразумима, како у пољопривреди и на селу, тако и у друштву и држави - оценио је Гулан.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/327671/Ekonomista-Zoran-Popov-Ne-treba-nam-MMF>

Економиста Зоран Попов: Не треба нам ММФ

Танјуг

Економиста Зоран Попов сматра да за Србију сарадња са Међународним монетарним фондом (ММФ) није добро решење. Према његовом мишљењу, за државу би било много боље да пронађе сопствени развојни модел уместо задуживања код ове међународне институције.

- Зашто сам ја против? Из простог разлога зато што је искуство показало да су земље које нису сарађивале с ММФ оствариле изванредне резултате, попут Словеније, Чешке и Словачке, тако да је економска ситуација у тим земљама неупоредиво боља него код нас - објаснио је Попов.

Овај економиста тврди како у новијој историји не постоји ни један пример да је ММФ допринео брзом развоју неке од земаља у свету, већ се то дешавало управо без уплитања Фонду развојну политику једне земље.

Он је навео примере неких земаља које су почеле убрзано да се развијају када су прекинуле сарадњу с ММФ.

- Имате Русију која је то урадила крајем деведесетих и Чиле после свргавања диктатора Аугуста Пиночеа, па ту државу сада зову "Скандинавија Јужне Америке". Сличан је случај био и са Бразилом и са Аргентином каже Попов.

Он наводи да у свету има 13 до 14 земаља, које су се од 1950-тих убрзано развијале и имале годишњу стопу раста БДП-а од седам и више одсто.

- То су Јапан, НР Кина, Индија, земље тзв. "азијске тигрове" као што су Јужну Кореја, Тајван, Хонгконг...Ниједна од тих земаља није сарађивала са Фондом каже овај економиста.

Попов наводи да Фонд препоручује Србији да штеди, да отпушта вишак радне снаге, смањује зараде у јавном сектору и пензије, што ће како каже довести до пада агрегатне тражње у земљи.

- Послодавци ће смањити производњу и почети да отпуштају вишак запослених, тако да ће економска ситуација бити још лошија сматра Попов.

Уколико би Србија успела да привуче 10 милијарди евра капитала и то инвестира, укупан домаћи производ (БДП) земље би порастао са 30 милијарди евра на 60 милијарди и јавни дуг би тада пао са 45 на око 30 одсто БДП, мишљења је Попов.

- Заговорници сарадње са ММФ нас плаше да, уколико Србија прекине сарадњу са том међнародном институцијом, прети нам 'судњи дан', остаћемо гладни..., а при томе ни један од заговорника те тезе није навео пример неке земље која је сарађивала са Фондом и због тога се брзо развила и остварила спектакуларне економске резултате у протеклих 20 до 30 година, приметио је Попов.

На питање како финансирати раст у случају прекида сарадње с ММФ, Попов је одговорио да треба користити све могуће начине, од привлачења страних инвестиција и зајмова, стратешких партнера, па чак и улагањем девизних резерви и стимулисањем домаће штедње.

<http://www.blic.rs/Vesti/Ekonomija/327646/Ilic-Povecanje-poreza-los-potez>

Илић: Повећање пореза лош потез

Бивши директор Пореске управе Србије Владимир Илић сматра да не би било добро повећавати пореску стопу јер би то имало само краткорочног ефекта и да зато повећање пореза треба да буде крајња, а не прва мера нове Владе.

- Најлакше је повећати порезе. Мислим, међутим, да то није добро. Поготово не с оволиком сивом економијом и хаосом у наплати пореза. Ефекти би били краткотрајни - рекао је Илић.

Према његовим речима, повећање стопе ПДВ-а тренутно би увећало приходе, али би они после тога опадали уколико се не би обезбедила наплата у црној или сивој зони економије која чини скоро 40 одсто БДП-а.

Илић сматра да би прво требало урадити оно што неће коштати ни грађане, ни државу, а ни администрацију, нити ће се одразити на раст инфлације, а то је поједностављење бирократских процедура, укидање читавог низа непотребних пореза, укидање праксе да се различите новоформиране и постојеће агенције обезбеђују приходима самостално наплаћујући таксе, разне сагласности и дозволе како би увећали сопствене приходе.

- С тим држава мора да се обрачуна и направи попис свих прихода који убирају такве агенције и укине их - наводи он.

Уз напомену да су пореске стопе у Србији "релативно конкурентне" и да је ПДВ је један од најнижих у Европи, бивши директор ПУ Србије каже да оно што боли инвеститоре и домаћу привреду јесу велика бирократија и корупција, неравноправан статус и неједнак третман државе према различитим играчима.

ПОЛИТИКА ONLINE

<http://www.politika.rs/rubrike/Tema-nedelje/Reforma-penzionog-sistema/Prestati-sa-rasipnistvom.sr.html>

РЕФОРМА ПЕНЗИОНОГ СИСТЕМА

Престати са расипништвом

Привреда захтева порески систем који подстиче производњу, конкурентност и извоз, запошљавање и инвестиције, не стимулише потрошњу, увоз и сиву економију, а штити угрожене

У Србији никада мање запослених, а никада више незапослених и пензионера. И ово мало привреде што је претекло убитачној економској политици на издисају је. Привреда и држава су високо задужене, јавне финансије су у све већем минусу, извори прихода пресушују, кредити стижу на наплату, а неодложних трошкова је све више.

Какву пореску и фискалну реформу, односно измене у прикупљању и трошењу пара за јавне потребе прижељкује привреда?

Видосава Џагић, потпредседница Привредне коморе Србије (ПКС), указује да су хитне мере неопходне, колико год биле непријатне, јер је то једини начин да се спречи даље урушавање система. Каже да су предлози Фискалног савета за ПКС већином прихватљиви, али су привредници против тога да се повећа ПДВ у постојећем стању опште неликвидности. Јер, подсећа, на наплату потраживања сада се у просеку чека око 130 дана.

– Као прва мера намеће се смањивање највећих издатака из буџета, а то су издаци за плате у јавном сектору и пензије, јер је њихов удео у укупним расходима у 2011. чинио више од половине – преноси став ПКС-а Видосава Џагић. – То може да се уради краткорочно једино замрзавањем новца за зараде и пензије, као и смањењем трошкова запослених, почев од трошкова телефона, путовања, укидања плаћања различитих консултантских услуга и слично.

У ПКС-у указују на јавности мало познат податак да годишњи износ просечне зараде запосленог у јавном сектору, за 16 одсто премашује остварени износ БДП по становнику. Другим речима, становник Србије у просеку у току једне године произведе мању вредност него што је просечна годишња плата која се исплаћује из буџета.

– Толике плате државних службеника привреда Србије не може да плаћа – наглашава Џагић, а тако мисле и саговорници „Политике” из других привредних удружења. – Зато је неопходно свести број запослених у јавном сектору на подношљиву меру, али и уравнотежити њихове плате са зарадама у приватном сектору.

Из Уније послодаваца Србије (УПС) подсећају да је просечна плата у „државној служби” за око 30 одсто виша од просечне зараде у привреди. Србија је европски рекордер по учешћу расхода за пензије и плате запослених у државној администрацији и јавним службама.

– То одавно више не може да се издржи – изричит је Небојша Атанацковић, председник УПС-а.

Зато су удружења привреде једнодушна и у захтеву да се коначно почне и са свеобухватном реформом целог јавног сектора, која подразумева реформу пензионог и здравственог система, образовања и јавна предузећа.

Од реформе пореског система у ПКС-у, али и у Унији послодаваца и Асоцијацији малих и средњих предузећа, очекује се да се привреди олакша терет пореза и доприносана зараде, како би се повећала њена конкурентност. Затим, да се испита могућност увођења синтетичког пореза на приходе грађана, уз олакшице за улагање у продуктивне намене и штедњу. ПКС се залаже да се повећа ниска стопа пореза на добит (сада је 10 одсто), јер се новац извучи из компанија. Кажу да низак порез на профит не подстиче власнике да га поново улажу у фирму, а погодује уласку шпекулативног капитала. Сва привредна удружења предуго чекају на сузбијање сиве економије и њено превођење у легалне токове. Неки тврде да се у сивој зони сада ствара чак 40 одсто БДП.

Привреда захтева да држава драстично смањи све расходе. Када је о јавним набавкама реч, ПКС, поред осталог, указује на претерана издвајања за набавку добара и услуга. Ове ставке на расходној страни су у 2011. години износили око 16 одсто укупних расхода државе и биле су двоструко веће од средстава издвојених за одржавање постојећих и покретање нових јавних инвестиција.

– Морају да се преиспитају све планиране јавне набавке и да се сведу у оквире примерене могућностима буџета – наглашава Видосава Џагић. – Ако сада премашују 200 милијарди динара, држава не може да их плаћа, а испоручиоци се гурају у великвидност. То значи да у 2012. вредност јавних набавки треба да буде на нивоу из 2009. године – око 190 милијарди. Оне су у 2010. премашиле 270 милијарди динара, а процењује се да су у 2011. вределе више од 240 милијарди динара.

Све у свему, привреди и грађанима је потребан порески систем који подстиче производњу, конкурентност и извоз, запошљавање и инвестиције, не стимулише потрошњу, увоз и сиву економију, а штити угрожене слојеве становништва.

И да се, коначно, престане са расипништвом.

А. Микавица

Интервју: Владимир Илић, некадашњи директор Пореске управе Србије

Није добро повећавати порезе

Најлакше је повећати пореске стопе, али ефекти од тог потеза нису дугорочни, колико је већи порески обухват и захватање сиве економије, каже наш саговорник

У часу када Фискални савет новој влади предлаже рестриктивне мере за смањење прекомерне јавне потрошње, па се као једна од мера наводи и повећање пореза на додату вредност (ПДВ), Владимир Илић, бивши директор Пореске управе Србије поручује „да је најлакше повећати порезе, али да то није добро, јер би ефекти тога били краткотрајни”. Повећање пореза треба да буде крајња, а не прва мера нове владе, објашњава он за „Политику” и додаје да је сива економија резервоар прихода.

Шта је први задатак нове владе поводом питања пореске реформе? Како напунити буџет за износ утајеног пореза од око 12 милијарди динара колико је, како се процењује, био лане?

Наш порески систем је неререформисан и његова кључна слабост је структура пореских прихода. Код нас је доминантан индиректни порез попут ПДВ-а, акциза, царина, дакле, оно што се плаћа посредно, док директни порези – порез на доходак грађана, имовину, далеко мање пуне буџет.

На Западу су у структури прихода доминантни порези који директно опорезују имовину или богатство појединаца и компанија и њихово учешће у пуњењу буџета је веће од 50 одсто. У Србији они не учествују ни са 30 одсто у пуњењу државне касе. Енормно велика сива економија је највећи резервоар потенцијалних прихода.

Шта у таквим околностима урадити?

Најпре треба урадити оно што неће коштати ни грађане, ни државу, а ни администрацију, нити ће се одразити на раст инфлације, а то је поједностављење бирократских процедура, укидање читавог низа непотребних пореза, а има их на стотине – укидање праксе да се различите новоформиране и постојеће агенције обезбеђују приходима самостално наплаћујући таксе, разне сагласности и дозволе како би увећали сопствене приходе. С тим држава мора да се обрачуна и направи попис свих прихода који убирају такве агенције и укине их.

Уместо тога предлаже се повећање ПДВ-а. Је ли то најлакше?

Јесте. Најлакше је повећати порезе. Мислим, међутим, да то није добро. Поготово не с оволиком сивом економијом и хаосом у наплати пореза. Ефекти би били краткотрајни. Повећање стопе ПДВ-а тренутно би увећало приходе, али би они после тога опадали уколико се не би обезбедила наплата у црној или сивој зони економије која чини скоро 40 одсто БДП-а. Зато таква мера не може да да ефекат и то је последње што треба урадити.

Зашто држава упорно бежи од озбиљних резова?

Нема довољно политичке воље, ни институционалног капацитета. Као неко ко је водио Пореску управу, морам да кажем, да је она способна, али је између чекића и наковња. С једне стране има притисак владе, односно једног броја бивших великих компанија које су у процесу реструктурирања, а којима закон омогућава да не плате порез. На другој страни је проблем неефикасног судства. Питање наплате пореза, оспоравања пореских решења се развлачи годинама и губи сваки смисао, а држава тако демонстрира своју немоћ.

Шта треба урадити паралелно с јачањем пореске дисциплине?

Паралелно с тим треба јачати правосуђе, привредне судове где принудна наплата мора да буде ефикасна. Код нас је поверилац увек незаштићен, а дужник заштићен. И све се прашта. Последњу деценију смо имали оне који нередовно плаћају струју, а онда им држава, или опрости или отпише камату, даје да плате на рате, нуде им разне погодности, а они који редовно плаћају се питају ко је ту луд. Тако је и с порезима.

Постојање сиве економије није само штета због мањег прихода у буџету, већ се на тај начин ствара неконкурентност на тржишту. Онај ко се труди да послује по закону и да ради легално, ко на време плаћа порез бива неконкурентан у односу на оног ко то све не плаћа. Дакле, прави се двострука штета.

Шта све то говори?

Говори да су све то разлози због којих не треба повећавати пореску стопу. Напротив. Постоји златно правило у опорезивању – нижа стопа, већи приход. Када се смањи царинска стопа стимулише се увоз и повећавају се приходи. Тај механизам може да важи код неких пореза. Ако се смањи оптерећење на зараде, део послодаваца који држе раднике на црно увешће их у легалне токове и очуваће се приходи. Само је питање праве мере, смањења и механизма којима се обезбеђује наплата од свих.

Да ли су наши порези велики?

Сматрам да су пореске стопе релативно конкурентне и да немамо високе стопе. И ПДВ је један од најнижих у Европи. Оно што боли инвеститоре и домаћу привреду јесу велика бирократија и корупција, неравноправан статус и неједнак третман државе према различитим играчима. И то је пракса из деведесетих. Све бивше велике компаније биле су аболиране плаћања пореза и то је постало масовна појава. И онај ко је плаћао, престао је, јер је видео да може.

Које су мере нужне?

Поједностављење пореског система, смањење свих измишљених и парафискалних намета различитих такса, дозвола, сагласности... Пример је 2004. и 2005. година када су уведене фискалне касе и приходи од ПДВ-а у односу на приходе од пореза на промет, што је иста врста пореза, удвостручени су само у једној години. И захваљујући фискалним касама био је суфицит у буџету, први пут у историји. Дакле, без озбиљне дисциплине и једнаког третмана свих који су на тржишту нема ни озбиљне пореске реформе.

Шта кажете за синтетички порез као једну од могућих мера?

Може да се постави и питање синтетичког пореза који би, сматрам, Србија требало да уведе. То значи да се код појединца сви приходи које оствари у току године опорезују на јединствен начин. Сада су стопе различите. Проблем је и што је држава својим законима омогућила избегавање плаћања пореза, па су фирме у реструктурирању или пред приватизацијом ослобођене плаћања пореза. Када год имате покушај државе да се умеша у пословну политику предузећа позивајући се на социјалу, крије се јавашлук. Чим неког тако штитите дајете му простор да не испуњава обавезе према држави.

Због чега Пореска управа није могла да контролише наплату доприноса за ПИО него се пензије дотирају с 50 одсто из буџета?

Ако неко исплати плате, а при том не плати доприносе, порезници шаљу опомену, потом контролу, онда се утврђује висина неплаћеног пореза, па следи блокада рачуна на ком нема пара... У таквој ситуацији мора да се нађе механизам који ће ефикасније обезбедити наплату доприноса. Пословне банке то не треба да раде, већ држава треба да нађе начин да исплата зарада не сме да се реализује а да пре тога нису плаћени порези и доприноси.

Има ту и других решења, да се пређе на исплату бруто зарада па да се из ње аутоматски наплате порези и доприноси. То је питање технике, али неко мора пре исплате да изврши контролу. Након те трансакције тешко је наплатити приходе буџета.

Зашто је заустављена унакрсна процена имовине и прихода кад би то био додатни прилив пара у буџет?

Започето је 2006. године и убрзо напуштено. То је била пореска техника која је на најефикаснији начин кроз укрштање прихода и имовине показивала да ли је неко до богатства дошао легално или не. Ако имате на једној страни нечију имовину од пет милиона евра, а тај неко је за све време живота платио 100.000 евра пореза он држави дугује још 900.000 евра пореза.

Јасна Петровић

<http://www.politika.rs/rubrike/Tema-nedelje/Reforma-penzionog-sistema/Poreska-reforma-nije-puko-povecanje-PDV.sr.html>

Пореска реформа није пуко повећање ПДВ

Фискални савет Србије представио је студију која садржи опсежан списак могућих мера штедње у циљу оздрављења јавних финансија и избегавања кризе јавног дуга. Паралелно и независно од предложених мера штедње, предложена је могућност свеобухватне структурне реформе пореског система у циљу унапређења пословног амбијента, ребалансирања српске привреде ка одрживом моделу раста и борбе против највећег друштвеног изазова – изузетно високе незапослености од скоро 25 одсто.

Предлог свеобухватне пореске реформе укључује укидање и ограничавање знатног броја квазифискалних и парапореских намета који оптерећују мала и средња предузећа, доприносе непредвидивости пословног окружења и често представљају баријеру за улазак нових привредних актера на тржиште. Са друге стране, повећале би се акцизе на дукан и алкохол. Ефективна стопа пореза на добит предузећа повећала би се са садашњих 6,5 на 10 одсто, потенцијално и 12 одсто, укидањем свих олакшица и ослобађања који су се у пракси показали контрапродуктивним. Реформа такође подразумева унапређење законске регулативе и бољу наплату пореза на имовину – јер се процењује да трећина стамбених објеката уопште није регистрована за плаћање пореза на имовину. Унапређење пореске администрације и системска борба против сиве економије подразумевају се у сваком случају.

Сегмент пореске реформе који је највише узбуркао јавност свакако је идеја да се део пореског оптерећења пребаци са рада на потрошњу, тако што би се смањили порези и доприноси на зараде, док би се губитак буџетских прихода по овом основу надоместио повећањем ПДВ-а. Као један од могућих сценарија, предложено је смањење пореза и доприноса са 64 на 54 одсто нето зараде у случају просечног радника, односно на свега 45 одсто у случају најугроженијих радника који примају минималац. Нажалост, овом сегменту реформе у јавности је посвећено далеко мање пажње него другој страни медаље – неопходном повећању стопе ПДВ-а на 22 одсто, јер сваки динар смањења пореза и доприноса на зараде захтева динар више ПДВ-а.

Очекивани ефекти пореске реформе вишеструко су позитивни. Стимулисало би се релаксирање привреде ка одрживом моделу раста заснованог на извозу, јер би се порески новац „узимао” од увозника и „давао” извозницима – ПДВ се плаћа на увоз, али не и на извоз

добара. Такође, дошло би до смањења сиве економије, јер су пореске утаје далеко теже у систему ПДВ-а него што је то случај са порезима и доприносима на зараде. На крају, смањење пореза и доприноса на зараде смањило би (легалну) цену рада и самим тим стимулисало потражњу за радном снагом – што би помогло да се повећа (легална) запосленост.

Висока незапосленост представља изазов за велики број европских земаља. Нема једноставног одговора на овај проблем, који је последица сплета економских, друштвених, културних и институционалних околности. Међутим, са стопом пореза и доприноса од 64 одсто, за тренутни порески систем Србије се пре може рећи да је део проблема него да је део решења. На пример, порези и доприноси у Бугарској износе 52 одсто, а у Македонији око 45 одсто. Далеко од тога да је порески систем једини узрок трагичне ситуације на тржишту рада – ту су и неразумно ригидно радно законодавство, неадекватна квалификација радне снаге, нереално висока вредност минималне зараде у односу на могућности привреде... Ситуацију на тржишту рада је, дакле, могуће поправити и непореским мерама, као што су либерализација радног законодавства и унапређење инвестиционе климе. На пример, стопа незапослености у Румунији износи свега седам одсто, иако порези и доприноси на зараде превазилазе 70 одсто. Међутим, имајући у виду да је незапосленост у Србији највећи друштвени проблем, за његово решавање пожељне су све расположиве мере, укључујући и пореску политику. Отуда суштинско питање није колико треба повећати ПДВ, већ колико треба смањити порезе и доприносе на зараде. Одговор на питање који је оптималан ниво пореза и доприноса на зараде аутоматски ће указати на то која је стопа ПДВ-а оптимална у тренутној друштвено-економској ситуацији у Србији.

* Члан Фискалног савета
Никола Алтипармаков

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Srbija-najvise-izvozi-u-Nemacku.sr.html>

Србија највише извози у Немачку

БЕОГРАД – Главни извозни партнер Србије у прва четири месеца ове године била је Немачка, у коју је извезена роба вредна 424,3 милиона евра, а главни увозни партнер Руска Федерација (РФ), из које је увезена роба за 834,9 милиона, показали су подаци Републичког завода за статистику (РЗС).

У извозу, главни спољнотрговински партнери, после Немачке, биле су Италија са 337,6 милиона долара и Босна и Херцеговина (БиХ) са 333,7 милиона. Главни спољнотрговински партнери у увозу, после РФ, биле су Немачка са 649 милиона долара и Италија са 518,3 милиона.

Спољнотрговинска робна размена била је највећа са земљама са којима Србија има потписане споразуме о слободној трговини.

Земље чланице Европске уније (ЕУ) чине више од половине укупне размене.

Други по важности партнер Србије су земље потписнице споразума о зони слободне трговине у Централној Европи (ЦЕФТА), са којима је остварен суфицит у размени од 364,7 милиона долара, резултат углавном извоза пољопривредних производа, као и извоза гвожђа и челика.

Посматрано појединачно по земљама, највећи суфицит у размени остварен је са бившим југословенским републикама - Црном Гором, БиХ и Македонијом.

Од осталих земаља, у прва четири месеца, истиче се и суфицит са Румунијом и Словачком.

Највећи дефицит јавља се у трговини са РФ због увоза енергената, пре свега, нафте и гаса, а потом и са Народном Републиком Кином, Мађарском, Немачком.

Према одсецима Стандардне међународне трговинске класификације, у извозу највеће учешће имали су житарице и производи од њих са 295 милиона долара, електричне машине и апарати - 249 милиона, обојени метали - 226 милиона, гвожђе и челик - 166 милиона и одевни предмети и прибор за одевање - 153 милиона.

Првих пет одсека са највећим учешћем у увозу су нафта и нафтни деривати са 570 милиона, природни гас - 544 милиона, друмска возила - 306 милиона долара, електричне машине и апарати - 265 милиона и медицински и фармацеутски производи - 211 милиона.

Одсек неразврстана роба, у који се сада укључује и роба на царинском складишту, има учешће у укупном увозу од 6,4 одсто.

Тањуг

<http://www.politika.rs/rubrike/Ekonomija/Kako-finansirati-infrastrukturne-projekte.sr.html>

Како финансирати инфраструктурне пројекте?

Стопа задужености Србије достигла је законом предвиђен максимум – 44,5 од предвиђених 45 одсто. Тај број је релативно далеко од 60 одсто колики је критеријум за земље које желе да приступе еврозони. Са друге стране, имајући у виду последице дужничке кризе у Европи, не би било упутно да будућа српска влада подиже дозвољену стопу задужености.

У последњих неколико година завршено је неколико инфраструктурних пројеката: аеродром Београд, реконструкција улица и трамвајских шина у Београду, мостови Бешка, Ада и Газела, северни крак Коридора 10, део железничког коридора. Много пројеката је започето: јужни део путног Коридора 10, обилазница око Београда, реконструкција школа и институција за истраживање. Остаје велики број пројеката које тек треба реализовати: путни и железнички правци према Црној Гори и Румунији, железнички Коридор 10, унапређење пловности Саве и Дунава. Српска електропривреда и комунални системи су подручја која треба модернизовати. Стратегија „Србија 2020” предвиђа низ приоритетних сектора у које треба улагати да би се остварио одрживи економски раст. Без развијене инфраструктуре немогуће је привући страна улагања и створити услове за унапређење конкурентности националне економије.

Да би финансирала инфраструктуру Србија се до сада углавном директно задуживала. Ускоро ће морати да почне да примењује и друге облике финансирања, укључујући приватни сектор. Због тога је неопходно развити јавно-приватна партнерства која представљају дугорочне уговоре између јавних и приватних партнера, а најчешће се примењују при финансирању капиталних пројеката од јавног значаја као што су аутопутеви, мостови, тунели, постројења за производњу електричне енергије, водоводна мрежа, третман отпадних вода, одлагање отпада, болнице, школе итд. Приватном партнеру држава поверава управљање оним ризицима за које она има мање искуства, као што су изградња, финансирање и одржавање инфраструктуре. Да би финансирао скупе пројекте приватни партнер је принуђен да тражи зајмове и гаранције од

финансијских институција. Те институције ће пре одлуке о финансирању разматрати техничку и економску оправданост пројекта и јасну правну структуру која је у стању да управља инвестиционим партнерством. Приходе приватном партнеру обезбеђују корисници услуга (уколико је у питању изградња инфраструктуре са могућом наплатом коришћења) или јавни партнер путем унапред одређене цене.

Да би развила јавно-приватна партнерства, Србији је пре свега потребна стабилна политичка клима и усклађен правни оквир који ће довести до подизања кредитног рејтинга земље и јефтинија финансијска средства. Отпочињањем преговора са ЕУ очекује се наставак стабилизације политичке ситуације, а самим тим и даља усклађеност правног оквира са стандардима ЕУ.

Неки витални закони већ су донесени као што је Закон о јавно-приватном партнерству и концесијама који је унапредио закон из 2003. Донет је Закон о комуналним делатностима којим је уређено јавно-приватно партнерство у области комуналних услуга као и Закон о јавној својини којим су створени имовинско-правни предуслови за реализацију јавно-приватних партнерстава.

Досадашња искуства са пројектима овога типа била су прилично лоша – од пет закључених уговора у области рударства и изградње аутопутева само један је остао на снази. Нови закон доноси решења која до сада нису постојала, као што су: експлицитно оснивање друштва посебне намене које није јавно предузеће; могућност реализације јавно-приватних партнерстава како на републичком, тако и на нижим нивоима власти; могућност реализације пројеката у новим секторима попут образовања; могућност залагања права из јавних уговора у корист финансијера; могућност плаћања у иностраној валути што може бити од посебне важности за смањење курсног ризика финансијера.

Иако је правни оквир побољшан, изазови и даље постоје: усвајање измена и допуна Закона о јавним набавкама и њихова усклађеност са новим правним оквиром; формирање Комисије за јавно-приватна партнерства која треба да одобри сваки пројекат и уговор са приватним партнером. Компетентност запослених у овој комисији биће од изузетног значаја као и стручност њених финансијских и правних саветника.

За Србију која нема искуства у развоју пројеката овога типа битно је да на почетку изабере оне пројекте који су технички мање сложени, а који имају високу стопу профитабилности. Досадашњи пројекти били су лоше припремљени и неисплативи за приватног партнера, што је довело до велике штете за јавни и приватни сектор. Реализацију пројеката јавно-приватног партнерства у Србији тренутно отежава и висок кредитни ризик земље који покупује улагања и цену услуга за крајње кориснике.

Припрема и реализација пројеката овога типа потрајаће и тешко да ће овај модел финансирања заживети брзо. До тада је неопходно да пројекте са високим техничким и финансијским ризиком држава настави директно да финансира.

**Стручњак Банке ЕУ за финансирање јавних и инфраструктурних пројеката у Србији и земљама западног Балкана*

Дубравка Ђедовић

<http://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/Srbija+danas/1118522/Pomo%C4%87+dr%C5%BEave+jedina+%C5%A1ansa+za+opstanak.html>

Помоћ државе једина шанса за опстанак

Брањско предузеће "Јумко", иако му је држава одобрила кредит, због лошег пословања, застареле механизације и смањене продуктивности, без гаранта кредит не би могло да подигне. Синдикати сматрају да је финансијска помоћ државе боље решење за раднике него кредит.

Држава је предузећу "Јумко" одобрила кредит од седам милиона евра за прекомпозицију и енергетску ефикасност. Због рачуна који је у блокади, то предузеће без гаранта не би успело да подигне новац.

За енергенте струју, гас и воду предузеће "Јумко" годишње потроши милион евра. Машине су старе тридесет година што знатно смањује продуктивност. У ту фирму последњи пут улагано је пре петнаест година.

Са седам милиона евра од кредита, реконструисаће се предузеће. Директор Зоран Стошић каже да ће се увести најновије технологије и да ће се радити на пречишћавању отпадних вода и увођењу новог система видео-надзора.

Јумко ће од 150.000 квадратних метара простора, прекомпозицијом задржати 90.000, а остатак препустити држави за продају или закуп.

Председник Индустријског синдиката у "Јумку" Радојко Максић каже да је добијање кредита од државе за то предузеће била једна од последњих шанси за опоравак. Планирано је да радови трају годину дана, али се производња неће прекидати.

Став Асоцијације слободних и независних синдиката у "Јумку" је да је фабрици потребнија финансијска помоћ државе од кредита.

Председница синдиката АСНС у "Јумку" Снежана Величковић каже да се плаши да би кредит који ће добити "Јумко" морати да врате радници са ниским примањима. Она сматра да би држава могла, уколико помогне Јумку, направити здраво предузеће за будућност.

У "Јумку" очекују да се ребалансом буџета обезбеде средства за социјални програм. Од 1.800 радника из фирме би отишло њих око пет стотина који су пред пензијом, а нова радна места добиће око две стотине младих људи.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2012&mm=06&dd=08&nav_id=616944

"Неко мути воду око Железаре"

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Смедерево -- Синдикат Смедеревске Железаре је затражио од државних органа очување тог стратешког предузећа и највећег извозника у Србији које запошљава око 5.500 радника.

"Подршка државе Србије Железари није трошак него инвестиција у највећег извозника Србије, доброг пореског обвезника и носиоца запошљавања у Србији", наведено је у допису које је синдикат упутио председнику Србије Томиславу Николићу, премијеру Мирку Цветковићу, председнику Демократске странке Борису Тадићу и Радној групи Железаре Смедерево.

Допис су осим Синдиката Смедеревске Железаре, потписали и Независни синдикат металаца Железаре Смедерево, Самостални синдикат Железара Смедерево и Асоцијација слободних и независних синдиката.

У саопштењу се истиче забринутост за опстанак те фабрике и истиче да *"неко мути дунавску воду око Смедерева и угрожава активности Владе Србије и руководства Железаре"*.

Железара је раније била понос Србије и ствар престижа, а и сада су у железари остали наши радници, стручњаци, снажни, добро организовани синдикати, најбољи Колективни уговор о правима радника и безбедности на раду, елитни индустријски радници и респектабилни индустријски капацитети, истиче се у саопштењу синдиката који су запитали коме је од интереса да се све то негира и да се *"ставља под сумњу бисер српске индустрије"*.

Железара Смедерево је највећи српски извозник који директно запошљава близу 5.500 људи, а индиректно много више и један је од највећих потрошача струје, гаса, услуга железнице, порески обвезник и зато у овом тренутку мора да буде брига државе и грађана Србије.

За Железару у Смедереву је тренутно у току избор новог стратешког партнера, пошто се претходни - америчка компанија "Ју ес стил" повукла из Србије због ефеката економске кризе.

Железара је због тога, како се наводи, прави испит за све нас који Србију видимо као економски снажну, социјално праведну и солидарну државу.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2012&mm=06&dd=09&nav_id=617008

Пропада још један гигант - Необус

ИЗВОР: ПОЛИТИКА

Нови Сад -- Посао столећа је пропао, радници осам месеци нису примили плате, а већински власник Али Маграби Мохамедали одлучио да се повуче. То је слика Необуса данас.

Иначе, приватизација новосадске фабрике аутобуса је **проглашена једном од најуспешнијих**, а аранжман са холандском компанијом ВДЛ – послом столећа. Нажалост, сат је овде почео да заостаје пре осам месеци, када су запослени добили последњу плату, да би се потпуно зауставио 25. априла, пошто је огромна већина од укупно 217 радника ступила у генерални штрајк.

Пословодство фабрике и синдикати су се јуче договорили да се од средстава за четири завршена а неиспоручена аутобуса Холанђанима радницима исплате две од осам зарада и измире доприноси, како би могли да овере књижице. *"У супротном, нећемо дозволити да ови аутобуси напусте круг. Нисмо ми криви за пропале тендере. Поштено смо радили свој посао, а на пословодству је било да га обезбеди. И није све као што се прича: Где су новци од продатих 55 аутобуса прошле године? Овако, сигурно, даље не може. Ако је решење стечај, нека га прогласе, верујем да смо кадри да се опоравимо, само ред коначно мора да се уведе"*, наглашава председник синдиката у Необусу Милан Шуштум.

Новосадску фабрику, са традицијом дугом преко шест деценија, **купио је на аукцији 2004. године бизнисмен из Саудијске Арабије Али Маграби Мохамедали**. За хале, опрему и круг од 12,5 хектара у индустријској зони града Мохамедали је избројао свега 700.000 евра, али је заузврат морао да преузме дуг од 2,6 милиона евра и обавезе се на инвестициони програм од 1,5 милиона.

"Необус је у минусу за око 4,5 милиона евра, рачунајући стари дуг и блокаду Развојне банке Војводине од 228 милиона динара. Зашто је то тако и да ли смо уопште могли другачије, просудите сами", каже нам мањински власник и председник управног одбора Зоран Кијац.

Према његовим речима, **ствари су пошле низбрдо после уговора са компанијом ВДЛ**, који је пре три године подржао комплетан државни врх Србије. Уместо производње од 150 аутобуса годишње за европско тржиште, уследио је спор о наплати дванаест возила. На основу

тог уговора, Необусу је из Фонда за развој Србије одобрено 1,4 милиона евра за обртна средства и 1,2 милиона за инвестиције, уложио у линије и опрему и – остао без посла.

"У међувремену урадили смо 25 аутобуса за француску Веолију и 20 за београдску Ласту, али нисмо прошли на тендерима у Панчеву и Новом Саду. Тендер у Панчеву од 1,2 милиона евра за 12 минибусева смо препустили другопласираном, јер нисмо добили банкарску гаранцију, а новосадски ЈГСП је преко ташина-машина фирме из Загребa купио за три милиона евра 16 аутобуса чешког 'Ирис буса'. Овај тендер смо изгубили за 0,45 поена", истиче Кијац.

Он каже да је конкуренција понудила за нове аутобусе рок испоруке од само месец дана, и да су Новосађани добили две године стара возила, која су претходно била намењена купцу у Тирани (који их није платио), при чему су им само отворена трећа врата, пише Политика.

"Видите ли излаз из тунела, упитао ме је већински власник, који је у Необус уложио око 5,2 милиона евра, када ни у Новом Саду нисмо успели да добијемо посао. Какав одговор да му дам, ако је наш годишњи платни фонд 800.000 евра, а ми само за камате Развојној банци Војводине морамо да издвојимо 1,1 милион. Пошто му је постало јасно да светла нема, Мохамедали ми је наложио да почнем преговоре о продаји његових 86 одсто акција", објашњава Кијац.

http://www.b92.net/info/vesti/index.php?yyyy=2012&mm=06&dd=08&nav_category=12&nav_id=616759

Радници кренули пешке ка колегама

ИЗВОР: ТАНЈУГ

Београд -- Чланови синдиката АСНС, запослени у радној јединици београдског предузећа "Партизански пут" у Сремској Каменици, кренули јутрос пешке за Београд.

Њихова намера је да се прикључе запосленима који штрајкују од уторка у радним просторијама тог предузећа у Београду. Радници "Партизанског пута" који штрајкују јуче нису постигли договор са управом тог грађевинског предузећа у реструктурирању о исплати заосталих зарада и наставиће штрајк започет пре три дана.

Радници траже месечну исплату зарада за све запослене у складу са потписаним анексима уговора о раду, које касне од 16 до 19 месеци, регулисање здравствене заштите за све запослене, односно оверу здравствених књижица и уплату заосталих доприноса за пензијско-инвалидско осигурање које није уплаћено за 17 месеци.

Предузеће "Партизански пут" је приватизовано 2006. и пословало је у оквиру Предузећа за путеве "Београд" из састава Нибенс групе, а прошле године је враћено држави.

Власник Нибенс групе Мило Ђурашковић је ухапшен у мају прошле године због сумње да је оштетио предузећа која је куповао у приватизацији.

http://www.b92.net/biz/vesti/srbija.php?yyyy=2012&mm=06&dd=07&nav_id=616619

Чак 100.000 људи ради за цабе

ИЗВОР: ДНЕВНИК

Нови Сад -- Један од највећих проблема с којима се Србија суочава је велика незапосленост, јер је бројка радно способних без посла, далеко изнад 700.000 људи.

Када се том броју додају и они радници који раде, али не примају плату, а њих је, по речима председника Савеза самосталних синдиката Србије Љубисава Орбовића око 100.000, онда се размере кризе значајно повећавају, јер је онда неколико стотина хиљада чланова њихових породица без примања.

Поред тога, сасвим је могуће да ће, будући да **потрошња опада, да је производња све мања, а да инвестиција готово да нема**, број незапослених, али и оних који раде, а не примају зараде расти и да ће стање бити и горе. То, наравно, негативно утиче на положај радника који су, уплашени да не остану без посла, спремни да раде и дуже и за мање паре, или да их уопште не примају, или да раде непреијављени, у црној или сивој зони.

Неколико важних месеци у овој години већ је изгубљено, а како ствари стоје, они који треба да стварају атмосферу у којој би се стање променило боље, за сада не журе. Док се важне одлуке не донесу, Србија ће, извесно је, бити земља у којој се посао много лакше губи него добија/налази/заслужи, а таква ситуација додатно погоршава положај оних који још раде. Јер како другачије објаснити да је пуно радника који раде а не примају зараде и ћуте, осим да страхују да ли ће сутра имати посао и надају се да ће, кад тад, послодавци ипак платити њихов рад.

По Орбовићевим речима, **положај радника у Србији је веома лош**, иако се, на основу постојећих закона не би могло тако рећи.

"Уколико би се на положај радника у Србији гледало на основу закона и колективних уговора, онда се може рећи да су права радника добра и да су они заштићени. Наравно, ситуација није таква, а суштина је да се постојећи закони не поштују, а мобинг на радном месту је све приуштнији па су, фактички, права радника у нашој земљи, у односу на она која важе у

Европи, на веома ниском нивоу", каже Орбовић.

Председница Асоцијације слободних и независних синдиката Ранка Савић указује да су радници у Србији апсолутно обесправљени, да их много ради, а не прима зараде, а да велику одговорност за то сноси ресорно министарство.

"Радници у Србији немају никава права, у очајној су психолошкој ситуацији и не буне се", каже Ранка Савић и додаје да "о томе сведочи и број незапослених у земљи, али и то што никада није био већи број изгубљених радних места него у претходних неколико година".

Оба представника синдиката слажу се да је неопходно предузети мере које ће допринети побољшању привредне ситуације у земљи, повећању производње и бољем положају радника. Наравно, не треба бити превише мудар и увидети да се нешто мора брзо предузети, јер је стање све лошије, као ни да **ћеодуговлачење у решењу садашњих, већ нагомиланих проблема, довести до још горе ситуације.**

Danas.rs

http://www.danas.rs/danasrs/ekonomija/prizeljkuju_plate_i_stecaj.4.html?news_id=241863

Штрајк радника Грађевинског предузећа Партизански пут

Прижељкују плате и стечај

АУТОР: Љ. БУКВИЋ

Београд - Више од 50 одсто радника грађевинског предузећа Партизански пут није добило ни динара за плате од априла прошле године, тврди за Данас председник штрајкачког одбора у овом предузећу Добривоје Ристић. Он је јуче раном зором кренуо са неколицином радника из Сремске Каменице ка Београду како би се придружили колегама који у централи предузећа штрајкују већ неколико дана.

- Или да нам кажу у руководству фирме шта се дешава, докле се стигло са реструктурирањем или да идемо у стечај. Овако се више не може - истиче Ристић. Радници инсистирају на томе да им се директор Небојша Павловић и заступник капитала Родољуб Тодоровић обратe са планом реструктурирања фирме, али и да им се исплате заостале зараде.

- Радницима се дугује 19 плата, за 17 месеци нам нису уплаћени доприноси, а 94 радника нема оверену књижицу - напомиње Ристић.

ГП Партизански пут је пре нешто више од три године купило за 400.000 евра Предузеће за путеве Београд, које је чланица Нибенс групе. Како су раније тврдили запослени, власник Нибенса, Мило Ђурашковић је током свог „газдовања“ Партизански пут задужио бројним

кредитима које је користио за потребе Нибенс групе, али истовремено није прибавио и послове. Пристигли дугови блокирали су рачун Партизанског пута, без наде да постоји прилив који би могао да га покрије. Када је Ђурашковић, у мају прошле године ухапшен због сличних малверзација у такође приватизованом крушевачком ФАМ-у, Нибенс група је запала у тешкоће, а Агенција за приватизацију, која је још увек имала контролу у Партизанском путу, раскинула је ту приватизацију, а предузеће са 514 радника завршило је под окриљем државе. Сада је, тврди наш саговорник, горе него што је било за време приватизације.

- Док смо били у Нибенсу, закључно с августом прошле године дуговало нам се девет зарада. Сада је тај дуго много већи - истиче Ристић.

Партизански пут се у Агенцији за привредне регистре тренутно води као предузеће у реструктурирању, а сви рачуни у Народној банци Србије блокирани су готово две године. Радници, каже он, немају више куд и пристају ако нема других решења и на стечај.

- Надамо се да ће нам се руководство обратити у понедељак и да ће изнети цео план шта и како даље. Директор нам је још раније рекао да пара нема и да они који не раде неће добити ни динар. Свесни смо да новца за социјални програм, а то је од 50 до 70 милиона динара нема, али ако се овако настави ми смо мртви - истиче Ристић. У Партизанском путу тренутно посла има за свега 70 људи у две радне јединице, остали немају шта да раде. „Заступник капитала нам је рекао једном приликом да је он овде да би штитио имовину. А шта је са људима? Ако нам не доставе у што скорије време неки план онда је боље да идемо у стечај. Нећемо бити ни први ни последњи“, наглашава Добривоје Ристић.